

לא החזון יביא את התיקון הסופי אלא המסע

הרב י"ץ גרינברג - greenberg@hadar.org

פרשת מטות-מסעי תשפ"א

השניה מבין הפרשיות המחוברת שלנו כוללת סקירה של כל תחנות העצירה של בני ישראל לאורך מסעותיהם במדבר. על פניו, נראה שאין כל מידע חדש ברשימה זו - אין אירועים שלא נמסרו או תחנות שנשכחו בדיווח המקורי. יתרה מכך, מסתבר שכל המסע במדבר הסתיים בכישלון צורב: המטרה הייתה שהעבדים המשוחררים יתיישבו בארץ כנען, אך דור מצרים לא השכיל לגייס די אומץ לב ואנרגיות כדי לכבוש אותה. התוצאה הייתה דור שלם, למעט קומץ קטן, שלא זכה להיכנס למולדתו. מדוע, אם כן, יש צורך לדווח על כל תחנה במסע עקר שלא השיג את מטרותיו? אם נזכרים בציפיות הגבוהות של דור מצרים¹ - הרצון להיות בני חורין, להצטרף לברית שבסופה גאולה מוחלטת ולכבוש בתרועות נצחון את ארץ כנען - האם לא מוטב היה לעטוף במעטה של שתיקה ושיכחה את כל התחנות בדרך שהובילה למבוי סתום?

¹ ובני ישראל, יצאים [ממצרים] בְּיַד רָמָה" (שמות י"ד, 8). ר' דבריי על פרשת [במדבר: גבולות הגזרה של מספרים](#)

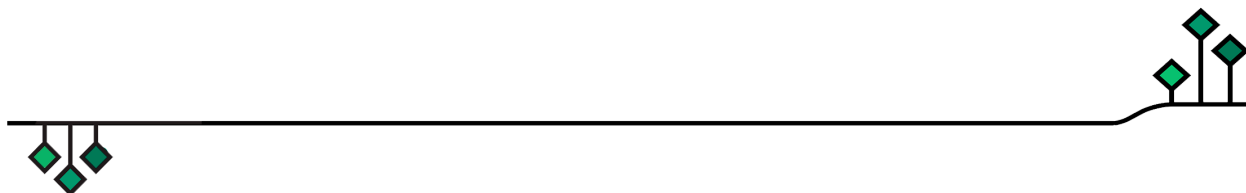
התשובה היא שהסקירה דרושה כדי לאזן את החזון הסופי ומלא ההשראה של התורה. אחרי הכל, המסורת היהודית מבטיחה שהמשימה האנושית תושלם בתיקון מוחלט של העולם והיווצרות של גן עדן עלי אדמות. עוני, רעב, אי צדק, דיכוי ואפליה ימוגרו מן העולם. המלחמה תסתיים. כל נגע ומחלה יירפאו. הגשמת החזון היא מטרה ראויה לכל העמים והדתות והם יצטרפו כדי להשיג את המטרה. בזמן, התורה קוראת לא להתייחס להווה כעולם שבור שצריך להלך בו כמו במסלול מכשולים אלא כהתנסות בחיי עומק. החיים הם יקרי ערך. חברות, אהבה, שמחה, חגיגה, גדילה, התגברות על מהמורות וסתם חיים - הם הפרטים היוצרים את השתי וערב אשר מהווים את מארג החיים שלנו. יש לשאוף להשיגם באופן מעמיק ולהתענג עליהם כהנאות יומיומיות. מסע החיים הוא המהות, גם אם יש בו כעת סדקים ואי-צדק.

חלק מהרעיון לחיות בצד זה של החיים הוא התייחסות נכונה לשגרת ההווה. איננו משהים את שביעות רצוננו וחיים רק לשם השגת היעד הסופי. חוויית היומיום של משפחה, יחסי אהבה, מנוחת השבת, הקיום - כל אלה מעניקים משמעות ליומיום ומהווים חלק מרכזי מסך חיינו. אנו לומדים לחיות את הרגע ולהודות על הזריחה או על דמיונות או על חלום שהתגשם לאורך הדרך. אנו לומדים לחיות ברבדים שונים. חלק ממסע החיים שלנו הוא מסע האנושות לעבר תיקון סופי. יש דורות שהתחוללו בהם פריצות דרך משמעותיות. אחרים מתאפיינים בקפיאה על השמרים ואפילו בנסיגה לאחור. לכן, חשוב עוד יותר לנצור את החוויות האישיות, שהן בעלות תוקף בזכות עצמן, גם אם הקולקטיב נסוג לאחור או החברה

מתפוררת. אם חייתי את חיי בדרך הברית, מילאתי את חלקי. המציאות שלי התקיימה בצד של החיים. אולי תוצרי המאמץ הגלובלי סותרים את הדרך שלי ואת החלום היהודי. נשאר מזה חלק לאלוהים ולמנהיגים שיש בידיהם להצמיד את ההיסטוריה למקום טוב (או רע) יותר. אם מעשים של טוב לב, אהבה ואינטראקציות יומיומיות נעשים כמו שצריך, אי אפשר לקחת מהם את רגעי ההשראה. גם אם העולם בנסיגה או איכות הסביבה מידרדרת באופן דרמטי כפי שמתרחש בדורנו, חיי אינם מבוזבזים.

ציון כל התחנות במסעות עם ישראל במדבר הוא הכרזה של התורה על כך שדור מצרים, על כל מגבלותיו, ראוי בכל זאת לציון. כשהורים ומשפחות הכינו שלוש ארוחות ביום במשך 14,600 ימים, כשטיפלו זה בזה, כשהלכו יחד לקושש עצים בלילות הקרים, כשליקטו את מנת המן היומית, כשנתנו נשיקת לילה טוב או ניחמו ילד בוכה - היה העולם מלא חיים ודאגה לזולת. אז מה אם לא הצליחו בסופו של דבר להתמודד עם האתגרים הגדולים שעמדו לפתחם?! יציבותו של הדור, הליכתו במסע אינסופי, נפילתו והתרוממותו היו שווים את חייו. גם אם לא הגיע להישגים מרשימים, הוא הצליח לגדל דור שהיו בו הכוח והמנהיגות הדרושים לכיבוש מולדת ולבניית החברה האידיאלית על פי דרך היהדות.

מכאן שרשימת התחנות במסע מעלה על נס את אי-האובדן של המטרה ושל משמעות החיים, חרף היעדר פריצות דרך משמעותיות. המוכנות לצאת שוב ושוב לדרך - תנועת העיקוף שעשו כדי להימנע מקונפליקט עם אדום, המלחמה נגד סיחון האמורי ועוג מלך הבשן שהסתיימה בניצחון מוחלט, דאגה למשפחה ולשמירה על ערכי הברית בעליות ובמורדות, במשברים ובכשלונות - כל אלה הפכו את ההליכה במדבר למסע של גאולה, גם אם התממשה רק בדור הבא.

בקצרה, פרשת מסעי מלמדת אותנו שאנו לא חיים רק למען התוצרים הסופיים וכי אין לחרוץ את חיינו להצלחה או לכישלון על פי תוצאות מיידיות שייראו עוד בחיינו. מסע החיים שלנו הוא המשימה והוא הגשמתה. אם נקפיד ללכת במסלול החיים, הסולידריות ונדיבות הלב - כי אז חיינו את החיים במלואם. דרכנו האישית משתלבת גם עם הדרך הבין-דורית של היהדות (ובעצם של האנושות) אל גאולה סופית של העולם. אם לאורך הדרך נבחר בחיים, אם עוד בימי חיינו נמקסם חיים של אחרים, הרי שמילאנו את חלקנו כשותפים מלאים בברית. מכאן אנו זוכים להגשמה בהווה ולהבטחה שגם היעד הסופי יושג.

